

KH 17.08.2026 § 140
241/00.04.01/2026

Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto pyytää yhteistoiminta-alueensa kunnilta lausuntoja Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnoksesta, maksu-osuusarvioista vuodelle 2027 sekä aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirtymisestä koskien työvoimaviranomaisen myöntämiä tukia ja korvauksia.

Pälkäneen kunnan lausunto:

Pälkäneen kunta pitää työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesityksen budjetin muutoksia oikean suuntaisena. Työllisyysalueen sopeutus-toimenpiteet ja -tavoitteet näkyvät esityksessä ja ovat kaikilta osin oikean suuntaisina. Kustannusten kehitys on materiaalien ja palveluiden osalta hyvin maltillista ja henkilöstökulujen kasvu on maltillista huomioiden pakolliset TES-korotukset. Pälkäneen kunta pitää tärkeänä, että työllisyysalueen kustannuksia tarkastellaan kokonaisuudessaan kriittisesti ja ylimääräiset ja ei pakolliset kustannuserät karsitaan talousarvioesityksestä pois. Pälkäneen kunta pitää edelleen tärkeänä, että työllisyysalueen palveluverkko on kokonaisuudessaan järkevän kokoinen ja palvelutarpeen huomioiva. Palvelutarpeen huomioinnissa tulee kiinnittää huomioita myös pienempien ja reunakuntien tarpeisiin, eikä palveluita tule kokonaan keskittää vain muutamaan suurempaan yksikköön. Pälkäneen kunta pitää talousarvioesityksen keskisiä esitettyjä yleisiä muutoksia selkeinä ja oikean suuntaisina.

Pälkäneen kunta katsoo edelleen, että työllisyysalueen tulisi päästä kuntien maksuosuuksissa lähemmäs valtionosuusrahoituksen tasoa, jolloin kuntien rahoittama osuus pienenesi. Pälkäneen kunta muistuttaa, että työllisyysalueen maksuosuuksien ja kunnan valtionosuuksien välillä on edelleen merkittävä vaje, joka on tosiasiallisesti kasvanut vuoden 2025 toteumien ja 2026 ennusteiden pohjalta. Pälkäneen kunta toivoo lisäksi, että talousarvioesityksessä pysytään, eikä vuoden 2027 aikana tule lisämäärärahatarpeita ja mahdolliset talousarvion alitukset hyvitetään kunnille täysimääräisesti.

Pälkäneen kunta kritisoi osittaisen aiheuttamisperusteisen laskutuksen käyttöönoton valmistelua. Työllisyysalue pyytää lausuntoa asiasta, jota ei ole käsitelty huolellisesti työllisyysalueen osallistujakuntien viranhaltijoiden kesken. Aiheuttamisperusteisen muutoksesta ei ole esitetty laajempaa laskelmaa pohjautuen uusimpiin saatavilla oleviin tietoihin. Laskutustavan muutoksesta on esitetty ainoastaan yksi alustava laskelma, jonka pohjalta asiasta ei ole mahdollista lausua kattavasti, eikä toisaalta ole mahdollista arvioida vaikutuksia riittävän laajasti yksittäisen kunnan näkökulmasta. Pälkäneen kunta katsoo, että esitetty malli asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan, eikä tosiallisesti huomioi kustannusten aiheuttamisperiaatetta kuin pintapuoleisesti. Aiheuttamisperusteena laiset kustannukset on myös valittu siten, että ne suosivat joitakin kuntien enemmän kuin toisia. Toisaalta aiheuttamisperusteisen mukaisista kuluista on jätetty kokonaan pois esimerkiksi toimitilakulut, jotka olisi mahdollista kohdistaa suoraan kuntien laskutusten perusteella. Koska vaihtoehtoista mallia ei ole esitetty, on mahdotonta arvioida objektiivisesti aiheuttamisperusteisten kustannusten vaikutuksia kuntakohtaisesti.

Pälkäneen kunnan näkökulmasta on käsittämätöntä, että uudessa aiheuttamisperusteisessa laskutuksessa työllisyysalueen sisällä yksi matalimman työttömyysasteen omaavista kunnista maksaisi jatkossa yli 37 % enemmän ja lähestulkoon 240 000 euroa vuositasolla enemmän työllisyysalueelle peilaten 2025 vuoden toteumaan. Esitetty malli ja sen osalta eri kuntien väliset erot ovat muutoinkin niin suuret, ettei aiheuttamisperiaatetta voi viedä esitetyllä mallilla eteenpäin sellaisenaan. Valmistelun yhteyteen tarvitaan vaihtoehtoisia laskelmia ja malleja, joita ei ole nyt esitetty.

Pälkäneen kunta nostaa viime vuoden tapaan edelleen esiin epäsuhtan yleisesti työllisyysalueen kuntien maksuosuuksissa. Maksuosuudet eivät nykyisellään kohdennu tasaisesti työllisyysalueen kuntien kesken, kun tarkastellaan kustannusten aiheutumisperiaatetta. Maksuosuuksissa kustannusten jakoperustetta pitäisi saada entistä enemmän painottumaan työttömien määrän perusteella aiheuttamisperiaatteen lisäksi. Työttömien määrä aiheuttaa tosiasiallisesti isoimman osan työllisyysalueen kustannuksista lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä. Nykyisessä ja esitetyssä kustannustenjakomallissa on edelleen suuri epäsuhta suhteessa aiheutuviin kustannuksiin ja tällä hetkellä kunnat, joissa työttömyys on maltillinen maksavat suhteessa kustannuksista enemmän kuin pitäisi. Pälkäneen kunta ehdottaa edelleen viime vuoden tapaan, että esitettyä jakoprosenttia tarkastellaan uudestaan ja jaossa painotetaan jatkossa enemmän työttömien määrää (esim. 70/30 tai 60/40 työikäiseen väestöön nähden). Saman huomion on tuonut esiin Mikko Kesä Oy jo 2025 vuoden talousarviovalmistelun yhteydessä ja kunta on muistuttanut asiasta jo 2025 vuoden talousarvioesityksen lausunnossa.

Pälkäneen kunta pitää kuitenkin kokonaisuudessaan hyvänä ja positiivisena asiana, että aiheuttamisperusteista työllisyysalueen laskutusta on alettu valmistelemaan aikaisempien vuosien lausuntopyyntöjen pohjalta.

Oheismateriaali: Talousarvioluonnos liitteineen sekä sekä lausuntopyyntö.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Sirkku Mäkelä, elinvoimajohtaja
p. 050 521 5240, sirkku.makela@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää antaa edellä esitetyn lausunnon Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesityksestä.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.